

Михайлишин 1994: Михайлишин, Б.П. З історії термінів-епонімів [Текст] / Б. П. Михайлишин // Мовознавство. – 1994. – № 4-5. – С. 45-50.

Михалевич 2010: Михалевич, О.М. Інтерпретація понять “термін”, “економічний термін”, “економічна терміносистема” в сучасному мовознавстві [Текст] / О. М. Михалевич // Науковий вісник Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Філологічні науки. Мовознавство. – № 2. – 2010. – С. 86-89.

Овчаренко 1968: Овчаренко, В.М. Структура і семантика науково-технічного терміна [Текст] / В. М. Овчаренко. – Харків: Вид-во Харківського ун-ту, 1968. – 72 с.

Панько 1994: Панько, Т.І. Українське термінознавство: підр. [Текст] / Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк. – Львів: Світ, 1994. – 216 с.

Суперанская 1978: Суперанская, А.В. Аппеллятив **-онома** [Текст] / А. В. Суперанская // Имя нарицательное и собственное. – М.: Наука, 1978. – С. 5-34.

Татаринов 1996: Татаринов, В.А. Теория терминоведения: В 3 тт. – Т. 1. Теория термина: история и современное состояние [Текст] / В. А. Татаринов. – М.: Московский лицей, 1996. – 311 с.

Шелов, Лейчик 2007: Шелов, С.Д., Лейчик, В.М. Номенклатурные наименования как класс научно-технической лексики. Состав и функции. Учебное пособие [Текст] / С. Д. Шелов, В. М. Лейчик. – СПб.: Санкт-Петербургский государственный ун-т, 2007. – 80 с.

Gläser 1986: Gläser, R. Grundzüge einer Fachsprachenonomastik [Text] / R. Gläser // Eigenname und Terminus. Beiträge zur Fachsprachenonomastik / Namenkundliche Informationen. Beiheft 9. – Leipzig: Karl-Marx-Universität, 1986. – Pp. 3-13.

Sources and Abbreviations

РУЗС 1994: Російсько-український загальнотехнічний словник [Текст] / Л. М. Мацько, І. Г. Трегуб, В. Ф. Христенко, І. В. Христенко. – К.: Вища школа, 1994. – 173 с.

РУНТС 1997: Російсько-український науково-технічний словник [Текст] / В. Перхач, Б. Кінаш. – Львів, 1997. – 453 с.

Проаналізовано особливості складених епонімічних найменувань науково-технічної термінології, розглянуто структурні моделі термінів-словосполучень, утворених від власних назв. Визначено основні тематичні групи досліджуваних номінативних одиниць, які становлять відкриті об'єднання спеціальних назв і перебувають у відношеннях семантичної й формальної спільності між термінами, що входять до їхнього складу. Встановлено, що це особливий тип мовних одиниць, який має унікальну специфіку, зумовлену їх належністю до певної терміносистеми.

Ключові слова: українська науково-технічна термінологія, складений епонімічний термін, епонім, власна назва.

Available 15 September 2013.

Nataliya Klymenko

УДК 801.311

НАЗВИ СПОСОБІВ НОСІННЯ ОДЯГУ ТА ВІДПОВІДНИХ ПРОЦЕСІВ І ДІЙ У СХІДНОСТЕПОВИХ ГОВІРКАХ ДОНЕЧЧИНИ

In the paper the structural-semantic analysis of lexical segment of one vocabulary thematic group – names ways of wearing, as well as processes and actions associated with wearing has been done. The lexical repertoire of this group of words, especially the semantic structure of the

SECTION VII. Ethnolinguistics and Onomastics: State and Perspectives of Research

analyzed items, the specifics of their operation have been considered in detail. The areal characteristics of specified in the lexicon in Ukrainian Eastern-steppe dialects has been defined.

Keywords: supradialectal model, seme, the semantic structure of the word, variability, Eastern-steppe Ukrainian dialects.

На сьогодні **актуальним** залишається дослідження новостворених говорів української мови, що дозволяє подолати нерівномірність вивчення українського діалектного континууму, яка виявляється не тільки в більш докладному дослідженні лише окремих регіонів, але й у недостатньому вивченні лексичного рівня деяких діалектів [Толстой 1968: 3]. У цьому плані важливим видається вивчення діалектної лексики говорів територій пізнього заселення за тематичним принципом, оскільки саме воно відображає “суттєву своєрідність перебігу еволюційних процесів... на лексичному рівні” [Баранникова 1983: 6].

Серед наукових праць, присвячених аналізу різних тематичних груп лексики (ТГЛ) новостворених східностепових говірок, слід назвати дослідження ботанічної лексики – Л.Д. Фроляк [Фроляк 1999, Фроляк 2000], географічних назв – Н.П. Сіденко, лексики харчування – Н.Г. Загнітко та ін. Системне дослідження української діалектної лексики неможливе без урахування даних усіх сегментів лексичної системи українських говорів. **Мета** пропонованої статті – структурно-семантичний аналіз лексики, що знаходиться на периферії тематичної групи назв одягу й пов’язана з процесами та способами носіння одягу. Заявлена мета передбачає розв’язання таких **завдань**: здійснити необхідні записи фактичного матеріалу; дослідити склад і семантичну структуру лексико-семантичних груп назв процесів і дій, пов’язаних з носінням одягу, та назв способів носіння одягу в східностепових говірках; за даними аналізованої лексики встановити зв’язки досліджуваної частини українського діалектного континууму з материнськими говірками; встановити особливості просторового розміщення досліджуваних назв і на основі цього уточнити й доповнити інформацію про ареальне членування обстежуваної частини українського діалектного континууму.

Об’єктом дослідження є пов’язана з одягом лексика східностепових говірок Донеччини, що належать до новостворених і виникли в результаті пізнього заселення південно-східної частини України (територія Донецької області). В основному переселенці були носіями південно-східного наріччя української мови, рідше – вихідцями з Чернігівської губернії, Правобережної України, деяких південноросійських губерній, носіями інших слов’янських і неслов’янських мов (грецької, болгарської, німецької та ін.).

Практичне значення. У науковий обіг уведено новий лексичний матеріал, який може бути використаний для різних лексикологічних досліджень, укладання Словника східностепових говірок, Словника українських народних говорів, регіонального атласу, Лексичного атласу української мови.

Предметом дослідження є назви процесів і дій, пов’язаних з носінням одягу, та назви способів носіння одягу, записані самим автором у 110 східностепових говірках Донеччини. ТГЛ одягу включає ряд ЛСГ: загальні назви одягу; назви верхнього одягу; нагрудного одягу; стегового одягу; назви одягу, що становить поєднання нагрудного й стегового; найменування сорочки та її частин; назви одягу для рук і для ніг; дитячого одягу; частин одягу та його доповнень; назви, пов’язані з ремонтом одягу, способами його носіння; назви процесів і дій, пов’язаних з носінням одягу. Таке структурування ТГЛ одягу дозволяє описати не тільки ядро аналізованої тематичної групи, а й її периферію: назви, пов’язані з ремонтом одягу, назви способів носіння одягу та процесів і дій, пов’язаних з носінням одягу.

Найбільш загальною назвою, що пов’язана з носінням одягу, є назва процесу одягання людини. У східностепових говірках уживаються різні синонімічні назви цього процесу, але всі вони є похідними від давніх основ дѣти, дѣ < псл. *dedios [Фасмер I : 509]. На відміну від російських говорів, у яких на позначення процесу одягання побутують похідні від д.-рус. одѣтися – одеть(ся) // одевать(ся), а також лексеми кѹхтат’, опр’анут’с’а [Козирев 1973:

248], в українських східностепових говірках з однаковою активністю використовуються фонетичні й словотвірні варіанти давніх номінацій *od'agátisc'a*, *od'ivátisc'a*, *ubirátisc'a*, що реалізуються з інфінітивним суфіксом *m'*, зазнаючи при цьому взаємної асиміляції в групі приголосних *m'c'*: *od'agáuc'a* – 6, 7, 31, 12, 39, 48, 27, 107, 50, 56, 59, 49, 53, 52, 73, 104, 105, 96, 97-99, 80, 85, 86, 95, 82-84, 92, 93, 87-89, 110; *od'iváuc'a* – 5, 6, 8, 2, 31, 32, 10, 44-47, 22, 12, 13, 9, 14-16, 18-21, 28-30, 34-42, 65, 66-70, 109, 104, 57-63, 51-55, 105, 82, 79, 75, 87; *ubiráuc'a* – 87, 89, 95, 82, 83, 101, 107, 27. Так, найбільший ареал утворює назва *od'iváuc'a*. Значно рідше вживаються похідні: *vd'iváuc'a* – 71, 74, 75, 377, 26, 43, 17, 109, 1, 32; *ud'iváuc'a* – 3, 4, 33; *o^ad'iváuc'a* – 81, 77, 72, 66, 64, 78, 9. Лексема *od'agáuc'a* та її варіанти – *ud'agáuc'a* – 102, 64, 76, 110, 26, 90, 19, 44, 11, 100, 50; *vd'agáuc'a* – 4, 5; *o^ad'agáuc'a* – 23, 90, *zod'agátisc'a* – 82, 110, 39 – вступають у відношення абсолютної синонімії з іншими назвами аналізованого процесу, тому в багатьох східностепових говірках паралельно функціонують фонетичні й словотвірні варіанти лексем *od'iváuc'a*, *od'agáuc'a*, *ubiráuc'a*. Порівняймо: *od'iváuc'a* // *od'agáuc'a* // *ubiráuc'a* – 87; *od'agáuc'a* // *ubiráuc'a* – 89; *od'iváuc'a* – 104, 105, 52, 31, 6, 12, 73; *od'iváuc'a* // *od'agáuc'a* // *ubiráuc'a* // *pribiráuc'a* – 82; *od'iváuc'a* // *ubiráuc'a* // *ud'agáuc'a* – 44; *od'agáuc'a* // *pribiráuc'a* – 59; *od'iváuc'a* // *zbiráuc'a* – 108, 67, 68; *od'agáuc'a* // *ubiráuc'a* – 83, 89, 95.

Активне використання назви *ubiráuc'a* та її словотвірних варіантів *pribiráuc'a* і *zbiráuc'a* з семантикою “одягатися” О.О. Владимирська відзначає як особливість української мови [Владимирська 1976: 141], що яскраво виявлена в слобожанських (*ubirátisc'a* “одѣваться, одѣться, наряжаться, нарядиться” [Грінченко IV: 307], сум. *ubirátisc'a* “одягатися” [Дорошенко 1962: 119]) та наддніпрянських говірках (н.-над. *ubiráčka* // *вбирáчка* “одягачка” [Чабаненко IV: 44]) південно-східного наріччя, які можна вважати генетичною основою частини східностепових говірок [Михайлова 2000: 277]. Показово, що в більшості випадків назви процесу одягання оформлені за допомогою інфінітивного суфікса – *m'* (зрідка – *tu*), що відзначає досліджувані говірки як близькі до слобожанських та середньонаддніпрянських [Бевзенко 1980: 243].

Спорадичним виявом характеризується лексема *p'adítisc'a* “одягатися” (пор.: слоб. *rydítisc'a* “собираться, готовится” [Грінченко IV: 92], бойк. *rydítisc'a* “керувати, наводити порядок” [Онишкевич II: 199]). Південно-західні говірки Донеччини формують ареал, що об'єднує ті населені пункти, в яких уживаються номінації *pribiráuc'a* – 3-5, 33, 23, 37-39, 41, 42, 35, 94, 26, 15, 43, 114, 91, 18, 20, 24, 103, 27, 108, 67, 68, 65, 98; *ubiráuc'a* – 44, 66, 34, 37. Лексема *ubiráuc'a* з такою ж семантикою зрідка використовується в окремих східностепових говірках на півночі Донецької області.

Процес, коли людина святково одягається, у переважній більшості досліджуваних говірок має назву *nar'ajáuc'a* – 5, 6, 8, 1, 2, 31, 32, 9, 13, 12, 100, 10, 44-56, 58-64, 106, 15-17, 26, 19, 21, 28-30, 78, 67, 69, 64, 63, 107, 109, 70-75, 97, 96, 99, 104, 105, 77, 79, 81, 80, 85, 92, 93, 82-84, 95, 110, 87-89. У ряді східностепових говірок використовуються назви: *čepuríuc'a* – 14-16, 40, 2, 11, 47, 22, 44, 53, 54, 55, 57, 36, 30, 101, 72, 110, 87, 95 (пор.: слоб. *čepurítisc'a* “прихорашиваться” [Грінченко IV: 452]) *prickrášátisc'a* – 7, 31, 32. У говірці н.п. 47 уживається назва *p'adítisc'a* з семантикою “святково одягатися”, що свідчить про розширення семантичної структури лексеми на терені східностепових говірок.

Зміни в семантичній структурі слова характерні й для лексеми *čepuríuc'a*, рідко вживаній в південному та східному ареалах досліджуваних говірок. Так, семантика літ. *čepuritu(ся)* “1) наводити порядок де-небудь, прибирати, прикрашати щось; 2) надавати собі чи кому-небудь акуратного зовнішнього вигляду, чистити що-небудь, прикрашати щось” [СУМ XI: 294] розширюється в східностепових говірках за рахунок подрібнення семем на окремі, самостійні значення: *čepuríuc'a* “надавати собі акуратного зовнішнього вигляду” – 3-6, 33, 13, 53, 57, 47, 48, 37-44, 18-21, 23-30, 65-82, 84-89, 91-95, 97-103, 105, 108-110; *čepurítisc'a* “святково одягатися” – 4-16, 90, 12, 22, 44, 11, 47, 54, 53, 97, 98, 72, 101, 87, 110. Такі зміни семантичної структури аналізованої номінації в східностепових говірках

SECTION VII. Ethnolinguistics and Onomastics: State and Perspectives of Research

викликані, очевидно, невизначеністю етимології, відсутністю прозорої внутрішньої форми для респондентів [Войтів 2000: 150], особливо середнього й молодшого віку.

Серед мікрогрупи назв дій і процесів, пов'язаних з одяганням, слід виділити репрезентанти семи “з'єднувати одяг за допомогою гудзиків”, які в досліджуваних говірках характеризуються значною фонетичною варіативністю: *зас'т'ібát'* – у більшості досліджуваних говірок, *зашч'ínát'* – 86, 101, *зашч'ібát'* – 15, 16, 12, *зас'т'обуват'* – 31, 72, *застібát'* – 82, *зашпил'át'* – 82, *зас'т'ізát'* – 110; *зас'т'ínát'* – 63. Така варіативність викликана впливом міждіалектних та міжмовних контактів. Пор.: слоб. *застібáти* “застегивать, застегнуть” [Грінченко I: 101], *зашпíпати* “защепать, защепнуть, брать, взять на крючок” [Грінченко I: 119]; бойк. *зас'т'ізáти* “застібати” [Онишкевич I: 287]; *застебnúти* “зашпилити голкою” [Онишкевич I: 287], *застигnúтися* “застебнутися” [Онишкевич I: 287]; рос. дон. *застебáться* [застібáц':а] “застегиваться” [СРДГ I: 17], *застегáться* [застигáц':а] “застегиваться” [СРДГ I: 17]; н.-над. *застьóба* “все, чим можна застібати одяг” [Чабаненко I: 76].

Серед аналізованої ЛСГ слід виділити дві лексичних мікропарадигми на позначення особливостей носіння одягу, утворені репрезентантами опозиції сем “надіти одяг навиворіт, лицьовим боком усередину”: ~ ненавиворіт, лицьовим боком назовні”; “розстебнутий одяг”: “застебнутий одяг”. Особливістю аналізованих мікропарадигм у східностепових говірках є різноплановість лексичної реалізації семи-опозита. Причому в мовленні респондентів не зафіксовано лексем, що маніфестують семи “надіти одяг лицьовим боком назовні” і “застебнутий одяг”, оскільки такий спосіб носіння одягу виявився природним і не потребував окремого, диференційованого найменування.

Сема “навиворіт, лицьовим боком усередину, а внутрішнім назовні” репрезентована в досліджуваних говірках лексемами: *навівор'ít* – 43, 91, 9, 44, 47, 11, 58, 59, 57, 36, 48, 30, 21, 24, 19, 26-29, 108, 37-42, 35, 65, 101, 71, 72, 76, 86, 95, 82, 83, 87; *навіворот* – 1, 2, 31, 32, 100, 10, 45, 46, 49-55, 106, 57, 58, 60-62, 64, 67-70, 109, 73-75, 14-16, 90, 12, 102, 20, 22, 19, 21, 36, 103, 97-99, 82, 84, 79, 85, 87-89, 92, 110, 93; *навівара^ot* – 77, 81, 72, 66, 64, 78, 13, 23; спорадичні вияви характеризують фонетичний варіант *навіворот'* – 63, словотворчий варіант *навівороток* – 44, запозичення з російської *наізнáнку* – 9 або похідну назву від цієї лексеми – *наізнáнок* – 1 – пор.: слоб. *навіворіт* “наизнанку, навыворотъ” [Грінченко II: 469], гуц. *навівороть* “навиворіт; навпаки, наперекір” [Гуцульські говірки 1997: 128]. Найбільшу функціональну активність у східностепових говірках має назва *навіворот*, що відбиває непослідовне чергування [o] з [i] в новозакритих складах як характерну рису досліджуваних говірок. Лексема *навівара^ot* уживається в говірках, що є континуантами північноукраїнських говорів, де у ненаголошеній позиції виявами фонемі <o> є звуки [o], [o^a], [a^o], [a] [Фроляк 2000: 242]. Спорадична номінація *на́руби*, очевидно, виникла “в результаті пізнішого змішування (східностепових говірок – Н.К.) з іншими діалектними масивами” [Ващенко 1960: 123] – пор.: бойк. *на́руби* “1) навиворіт (про одяг); 2) іншим, зворотним боком” [Онишкевич I: 475-476].

Сема “розстебнутий переважно на грудях одяг” реалізується в говірках Донеччини лексемами: *розхр'істаний* – 1, 2, 31, 32, 6, 8, 12, 9, 16, 25, 11, 44-47, 107, 50, 57, 59-60, 96, 104, 105, 82-84, 86, 72, 109, 95, 25, 27, 28, 108, 35, 37-42; *розхр'істаний* – 94, 17-24, 102, 48, 29, 30, 36, 103, 78, 34, 62-64, 66-69, 71, 101, 74, 73, 97-99, 74, 76, 77, 81, 92, 110, 88, 89; *наопáшки* – 14, 15, 25, 30, 90, 5, 44, 10, 57; з *го́лойу душо́йу* – 7, 110, 32, 8, 55, 106; з *го́лойу душе́йу* – 3-6, 33, 57; *розстебнутий* – 32, 7, 57, 58, 70, 84, 80, 85, 87, 110. Найбільшою активністю відзначаються лексеми *розхр'істаний*, *розхр'істаний*, що побутують у говірках-континуантах різних діалектних типів. Спорадичними виявами характеризуються не тільки назви “розстебнутого одягу”: *розна́хнутий* – 89; *нарозпа́шки* – 110; *нарозс'т'обжу* – 92; з *го́лайу душо́йу* – 72, *нарозпа́шку* – 72; *нарозх'істаний* – 13; *на го́лу ду́шу* – 75, а в деяких н.п. побутують і назви “людини в розстебнутому одязі”: *нехл'у́ра* – 108; *йак Ал'о́шка* – 40. Показово, що найуживаніші лексеми аналізованої мікрогрупи, утворені від основ *го́ла ду́ша*,

розс'т'ібнути(ся), розхр'істату(с'а), опáх, розпахнутис'а, відображають як фонетичні, так і словотвірні особливості говірок досліджуваної частини українського діалектного континууму.

Отже, ЛСГ назв способів носіння одягу та процесів і дій, пов'язаних з носінням одягу, у східностепових говірках виявляють значне фонетичне й словотвірне варіювання лексем, що передусім пов'язане із співіснуванням у досліджуваному регіоні говірок “різних типів: із середньонадніпрянським діалектом-основою, з північноукраїнською діалектною базою; зі слобожанською основою; континуанти південноросійських говірок; переселенські південно-західні говірки” [Фроляк 1999]. Фонетичні, лексичні, словотвірні особливості назв одягу виявляють спорідненість східностепових говірок з материнськими діалектними основами. За наявності рис південно-східного, південно-західного й північного типів, аналізовані матеріали дозволяють визначити провідну роль у формуванні словника побутової лексики говірок південно-східного діалектного типу, а саме: середньо-, нижньонадніпрянських і слобожанських. Наявні також особливості, що виникли на місцевому матеріалі (*йак Ал'ошка*). Співіснування різнодіалектних і різномовних рис в обстежених говірках зумовило варіювання лексичної і семантичної структури назв, пов'язаних з одягом, функціонування значної кількості дублетно-синонімічних назв. Проаналізовані номінації можна поділити на дві групи: до складу першої входять лексеми, у яких у східностепових говірках варіюється лише формальна структура, а до складу другої належать назви, утворені від різних твірних основ, що можуть вступати у відношення абсолютної синонімії: *розхр'істаній // з гóлоїу душéйу; розхр'істаній // з гóлайу душóйу // наразпáшку; од'агáц':а // убирáц':а // од'івáц':а // прибирáц':а*. Специфіка досліджуваної лексики полягає не стільки у вживанні лексем, що відзначаються вузьколокальним характером, скільки змінами в семантичній структурі відомих назв. У науковий обіг уведено новий лексичний матеріал, який може бути використаний для різних діалектологічних досліджень, укладання Словника східностепових говірок, Словника українських народних говорів, регіонального атласу, Лексичного атласу української мови.

Уточнення лексичної диференціації східностепових говірок можливе тільки з урахуванням даних якомога більшої кількості фактичного матеріалу, тому на часі подальше вивчення словникового складу й семантики різних тематичних груп лексики, їх структурно-семантичний, лексикографічний та лінгвогеографічний аналіз.

Індекс обстежених населених пунктів Донецької області

1. М-Качкари Новоазовського району 2. Козацьке Новоазовського району 3. Старченкове Володарського району 4. Зелений Яр Володарського району 5. Федорівка Володарського району 6. Комишувате Першотравневого району 7. Мангуш Першотравневого району 8. Червоне Першотравневого району 9. Новоселівка Тельманівського району 10. Греково-Олександрівка Тельманівського району 11. Краснопілля Старобешівського району 12. Хлібодарівка Волноваського району 13. Златоустівка Волноваського району 14. Степне Волноваського району 15. Петрівське Волноваського району 16. Єгорівка Волноваського району 17. Микільське Волноваського району 18. Благодатне Волноваського району 19. Ольгинка Волноваського району 20. Новотроїцьке Волноваського району 21. Оленівка Волноваського району 22. Миколаївка Волноваського району 23. Свободне Волноваського району 24. Олександринка Волноваського району 25. Павлівка Мар'їнського району 26. Новоукраїнка Мар'їнського району 27. Успенівка Мар'їнського району 28. Катеринівка Мар'їнського району 29. Антонівка Мар'їнського району 30. Новомихайлівка Мар'їнського району 31. Безіменне Новоазовського району 32. Хомутове Новоазовського району 33. Українка Володарського району 34. м.Красногорівка Мар'їнського району 35. Олексіївка Великоновосілківського району 36. Олександрівка Мар'їнського району 37. Іскра Великоновосілківського району 38. Вільне поле Великоновосілківського району 39. Шевченко Великоновосілківського району 40. Велика Новосілка 41. Андріївка Великоновосілківського району 42. Зелений Гай

SECTION VII. Ethnolinguistics and Onomastics: State and Perspectives of Research

Великоновосілківського району 43. Новопетриківка Великоновосілківського району 44. Петрівське Старобешівського району 45. Кумачеве Старобешівського району 46. Глинки Старобешівського району 47. Новозар'ївка Старобешівського району 48. Новоселівка Старобешівського району 49. Благодатне Амвросіївського району 50. Грабське Амвросіївського району 51. Артемівка Амвросіївського району 52. Лисиче Амвросіївського району 53. Василівка Амвросіївського району 54. Кленівка Амвросіївського району 55. Дмитрівка Шахтарського району 56. Сердите Шахтарського району 57. Андріївка м. Сніжного 58. Вільховчик Шахтарського району 59. Зуївка м. Харцизька 60. Петровське Єнакіївського району 61. Кобилівка м. Вуглегорська 62. Шахова Ясинуватського району 63. Опитне Ясинуватського району 64. Первомайське Ясинуватського району 65. Срібне Красноармійського району 66. Красне Красноармійського району 67. Селидове 68. Петрівка Красноармійського району 69. Михайлівка Красноармійського району 70. Удачне Красноармійського району 71. Сергіївка Красноармійського району 72. Гришине Красноармійського району 73. Воздвиженка Красноармійського району 74. Вірівка Добропільського району 75. Добропілля Добропільського району 76. Золотий Колодязь Добропільського району 77. Спасько-Михайлівка Олександрівського району 78. Старомихайлівка Мар'їнського району 79. Громова Балка Олександрівського району 80. Михайлівка Олександрівського району 81. Іверське Олександрівського району 82. Званівка Артемівського району 83. Сіверськ Артемівського району 84. Никифорівка Артемівського району 85. Привілля Слов'янського району 86. Сергіївка Слов'янського району 87. Дробишеве Краснолиманського району 88. Рідкодуб Краснолиманського району 89. Новоселівка Краснолиманського району 90. Кирилівка Волноваського району 91. Вільне Волноваського району 92. Хрестище Слов'янського району 93. Райгородок Слов'янського району 94. Нескучне Великоновосілківського району 95. Роздолівка Артемівського району 96. Красне Артемівського району 97. Русин Яр Костянтинівського району 98. Олександро-Калинове Костянтинівського району 99. Віролюбівка Костянтинівського району 100. Первомайське Тельманівського району 101. Кам'янка Добропільського району 102. Платонівка м. Волновахи 103. Мар'їнка 104. Кліщіївка Артемівського району 105. Микитівка м. Горлівки 106. Дібрівка Шахтарського району 107. м. Ясинувата 108. Роя Мар'їнського району 109. Миколаївка Красноармійського району 110. Ярова Краснолиманського району

References

Баранникова 1983: Баранникова, Л.И. Говоры территорий позднего заселения и проблема методов их изучения [Текст] / Л. И. Баранникова // Проблемы изучения русских говоров вторичного образования. – Кемерово : Изд-во Кемеров. ун-та, 1983. – С. 3-11. – Бібліогр. : с. 11.

Бевзенко 1980: Бевзенко, С.П. Українська діалектологія [Текст] / С. П. Бевзенко. – К. : Вища шк., 1980. – 246 с. – Бібліогр. : с. 242-244. – 5200 пр.

Ващенко 1960: Ващенко, В.С. До загальної характеристики процесу змін у полтавських говорах [Текст] / В. С. Ващенко // Середньонадніпрянські говори. – К. : Вид-во АН УРСР, 1960. – С. 122-143. – Бібліогр. : с. 143.

Владимирська 1976: Владимирская, Е.А. Бытовая лексика переселенческого русского говора юго-восточной части Харьковской области (к проблеме взаимодействия говоров русского и украинского языков) : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.01 „Русский язык” [Текст] / Е. А. Владимирская. – К., 1976. – 242 с.

Войтів 2000: Войтів, Г.В. Назви жіночих шийних прикрас у гуцульському говорі [Текст] / Г. В. Войтів // Гуцульські говірки. Лінгвістичні та етнолінгвістичні дослідження. – Львів : Вид-во Ін-ту українознавства ім. І. Крип'якевича, 2000. – С. 149-157. – Бібліогр. : с. 157.

Козирев 1973: Козырев, И.С. Из истории формирования лексических средств выражения понятий “одежда”, “одеть(ся)” в русских и белорусских языках [Текст] / И. С. Козырев // Совещание по общеславянскому лингвистическому атласу (Ужгород, 25-28 сент. 1973) : Тезисы докл. – М. : Изд-во АН СССР, 1973. – С. 246-248.

Михайлова 2000: Михайлова, Н.В. Формування системи дієслова у гетерогенній говірці (с. Безіменне Новоазовського району Донецької області) [Текст] / Н. В. Михайлова // Лінгвістичні студії. – Донецьк : Вид-во ДонДУ, 2000. – Вип. 6. – С. 271-278. – Бібліогр. : с. 277-278.

Толстой 1968: Толстой, Н.И. Об изучении полесской лексики [Текст] / Н. И. Толстой // Лексика Полесья. – М. : Наука, 1968. – С. 3-19. – Бібліогр. : с. 19.

Фроляк 1999: Фроляк, Л.Д. Типологія українських говірок території пізнього заселення (на матеріалі говірок Донеччини) [Текст] / Л. Д. Фроляк // Вісник Луганського державного педагогічного університету ім. Тараса Шевченка : Філологічні науки. – Вип. 10. – Луганськ, 1999. – С. 99-104. – Бібліогр. : с. 104.

Фроляк 2000: Фроляк, Л.Д. Структура ненаголошеного вокалізму говірок Донеччини [Текст] / Л. Д. Фроляк // Вісник Харківського національного університету. – № 491. – Харків, 2000. – С. 201-204. – Бібліогр. : с. 204.

Sources and Abbreviations

Грінченко 1997: Грінченко, Б.Д. Словарь української мови : В 4-х т. [Текст] / Б. Д. Грінченко. – К. : Наук. думка, 1996-1997.

Гуцульські говірки 1997: Гуцульські говірки. Короткий словник [Текст] / Відп. ред. Я. В. Закревська. – Львів : Вид-во Ін-ту українознавства ім. І. Крип'якевича, 1997. – 232 с.

Дорошенко 1962: Дорошенко, С.І. Матеріали до словника діалектної лексики Сумщини [Текст] / С. І. Дорошенко // Діалектологічний бюлетень. – К. : АН УРСР. – 1962. – Вип. 9. – С. 101-122.

Онишкевич 1984: Онишкевич, М.Й. Словник бойківських говірок : у 2 т. [Текст] / М. Й. Онишкевич. – К. : Наук. думка, 1984.

Словарь 1975: Словарь русских донских говоров : в 3 т. [Текст] / З. В. Валюсинская, В. С. Овчинникова. – Рн / Д. : Изд-во Ростов. ун-та, 1975. – Т. 1-3.

Словник 1970-1980: Словник української мови : в 11 т. [Текст]. – К. : Наук. думка, 1970-1980.

Фасмер 1964-1973: Фасмер, М. Этимологический словарь русского языка [Текст] / М. Фасмер // Перев. с нем. и доп. О. Н. Трубачева. – М. : Прогресс, 1964-1973. – Т. 1-4.

Чабаненко 1992: Чабаненко, В.А. Словник говірок Нижньої Наддніпрянщини [Текст] / В. А. Чабаненко. – Запоріжжя : Вид-во ЗДУ, 1992. – Т. 1-4.

У статті здійснено структурно-семантичний аналіз одного лексичного сегмента тематичної групи назв одягу – назв способів носіння одягу та процесів і дій, пов'язаних з носінням одягу, уживаних у східностепових говірках Донеччини, що дозволяє виявити їх лексичний репертуар, особливості семантичної структури, специфіку функціонування. Встановлено просторову поведінку аналізованої лексики в східностепових говірках.

Ключові слова: наддіалектна модель, сема, семантична структура слова, варіативність, українські східностепові говірки.

Available 30 September 2013.